

Ririro

Het verhaal van Romulus en Numa

Aeneas van Troje, die naar Italië kwam, nam Lavinia, de dochter van koning Latinus, tot vrouw. Hij bouwde een stad, die hij Lavinium noemde, naar de naam van zijn vrouw. Na dertig jaar vertrok zijn zoon Ascanius met veel mensen uit Lavinium en bouwde een nieuwe stad die hij Alba noemde. In deze stad regeerden twaalf generaties lang koningen van het huis en de afstamming van Aeneas. Van deze koningen was de elfde in afstamming Procas, die twee zonen had, Numitor en Amulius. Hij liet zijn koninkrijk, volgens de gewoonte, na aan Numitor, de oudste zoon. Maar Amulius verdreef zijn broer en regeerde in zijn plaats. Hij was nog niet tevreden met alleen deze slechtheid, dus doodde hij ook alle mannelijke kinderen van zijn broer. De dochter van zijn broer, die Rhea Silvia heette, liet hij priesteres van Vesta worden, alsof ze de maagdelijke eer wilde bewijzen, maar de gedachte was dat de naam van zijn broer verloren zou gaan, want zij die Vesta dienen zijn gezworen tot eeuwige maagdelijkheid.

Maar het geschiedde dat Rhea toch tweelingzonen baarde, wiens vader, zo werd gezegd, de god Mars was. Amulius was zeer verbolgen toen hij dit hoorde. Rhea liet hij verhongeren in de gevangenis, en de kinderen gaf hij aan enkele van zijn dienaren, opdat zij ze in de rivier zouden werpen. Nu was het toeval dat de Tiber in dit seizoen buiten zijn oevers was getreden, en de bedienden konden niet in de buurt van de stroom van de rivier komen. Niettemin twijfelden ze er niet aan dat de kinderen zouden omkomen, ondanks het feit dat het water noch diep, noch van een snelle stroming was. Toen ze dachten dat ze het gebod van de koning naar behoren hadden uitgevoerd, zetten ze de baby's in het water en vertrokken. Maar na een tijdje nam de vloed af en lag de mand, waarin de kinderen waren gelegd, op droge grond. Een wolvin, die van de heuvel afdaalde om aan de rivier te drinken, hoorde het gehuil van de kinderen en rende naar hen toe.

De wolvin verslond de kinderen niet, maar gaf ze melk. Ja, ze was zo zachtvaardig dat Faustulus, de herder van de koning, die toevallig voorbij liep, zag dat ze hen met haar tong likte. Deze herder nam de kinderen van de wolvin weg en gaf ze aan zijn vrouw om ze op te voeden. De kinderen waren, toen ze oud genoeg werden om alleen op pad te gaan, niet bereid om met de schaapskudden te leven. Deze kinderen waren echte jagers, die door de bossen trokken. En daarna, toen ze op hun volle sterkte waren, waren ze er niet tevreden mee alleen wilde beesten te doden. Ze wilden ook troepen rovers aanvallen, aangezien deze beladen met hun buit terugkeerden, en de buit zou dan onder de herders verdeeld worden.

Nu werd er in die tijd, op de heuvel die nu de Palatijn wordt genoemd, een jaarlijks feest gehouden ter ere van de god Pan. Dit festival had koning Evander voor het eerst ingesteld, nadat hij uit Arcadië was gekomen. In dat land, wat een land van herders is, is Pan, de god van de herders, en hij wordt zeer geëerd. Toen de jonge mannen en hun gezelschap (want zij hadden een groot gezelschap herders om zich heen verzameld) feest aan het vieren waren, kwamen er rovers op hen af, die een hinderlaag hadden gelegd in de plaats want ze waren zeer verbolgen over de buit die ze hadden verloren.

Deze rovers legden de handen op Remus, maar Romulus konden ze niet te pakken krijgen, zo fel vocht hij tegen hen. Remus gaven ze daarom over aan koning Amulius en

beschuldigden hem van veel dingen en vooral dat hij en zijn metgezellen het land van Numitor waren binnengevallen, en hen op de manier van een vijand hadden behandeld en veel buit hadden weggenomen.

De koning leverde daarom Remus over aan Numitor, om hem ter dood te brengen. Nu had de herder Faustulus vanaf het begin geweten dat de kinderen eigenlijk van het koninklijk huis waren, want hij wist dat de baby's op bevel van de koning in de rivier waren geworpen, en het tijdstip waarop hij ze had gevonden, klopte hiermee. Niettemin had hij het niet belangrijk geacht om over deze zaak te praten, maar wachtte hij tot de gelegenheid zich voordeed of de noodzaak zich voordeed. Maar nu er zo'n noodzaak was, legde hij de zaak voor aan Romulus.

Toen hij de jongeman Remus onder zijn hoede had, dacht Numitor ook aan zijn kleinzonen, wetende dat hij en zijn broer een tweeling waren, en dat de tijd overeenkwam. En hij zag dat ze hoogmoedig waren dus, na veel vragen aan Remus te hebben gesteld, kwam hij ongeveer te weten waar hij vandaan kwam. En nu was ook Romulus klaar om zijn broer te helpen. Hij durfde niet openlijk met zijn hele gezelschap te komen want hij was niet opgewassen tegen de macht van koning Amulius. Dus hij beval verschillende herders naar het paleis te gaan en wees hun een tijd aan waarop ze elkaar zouden ontmoeten. En nu kwam ook Remus, met een troep jongeren verzameld uit het huisgezin van Numitor.

Toen doodden Romulus en Remus koning Amulius. Ondertussen verzamelde Numitor de jeugd van Alba op de citadel, schreeuwend dat ze de plaats veilig moesten maken, want de vijand was er. Maar toen hij bemerkte dat de jonge mannen deze daad al hadden verricht, riep hij terstond een vergadering van de burgers bijeen, en vertelde hun het kwaad dat zijn broer tegen hem had aangericht. Hij vertelde ook hoe zijn kleinzonen waren geboren en getogen en aan hen bekend gemaakt waren. En toen hoe de tiran was gedood, terwijl hij zelf de daad had beraadslaagd. Toen hij dat had gezegd, kwamen de jonge mannen met hun gezelschap de vergadering binnen en groetten hem als koning. Hier stemde de hele menigte mee in en zo werd Numitor op de troon geplaatst.

Hierna bedachten Romulus en zijn broer een doel, namelijk dat ze, door hun grootvader de koning van Alba te laten zijn, ze voor zichzelf een nieuwe stad zouden bouwen op de plaats waar ze, nadat ze daar eerst waren achtergelaten om te sterven, waren grootgebracht door Faustulus, de herder. En met dit doel waren velen het eens evenals de herders die hen vanaf het begin hadden gevolgd. Ze waren er allemaal zeker van dat Alba

en Lavinium in vergelijking met deze nieuwe stad van weinig belang zouden zijn. Ze zouden deze nieuwe stad samen moeten bouwen.

Maar terwijl de broers met deze dingen bezig waren, ontstond opnieuw hetzelfde kwaad dat eerder zulke problemen in hun huis had veroorzaakt, namelijk de drang naar macht. Want hoewel het begin van de strijd tussen hen vredig was, eindigde het toch in grote slechtheid. Op deze wijze is de zaak uit de hand gelopen. Aangezien de broers een tweeling waren en dat geen van beiden de voorkeur kon hebben boven de ander wat betreft zijn leeftijd, werd tussen hen overeengekomen dat de goden, die de bewakers van dat land waren, door middel van voortekenen bekend zouden maken welke van de twee ze kozen om zijn naam aan de nieuwe stad te geven.

Toen Romulus op de Palatijnse heuvel stond en er voor hem een bepaald gebied van de hemel was afgebakend, speurde hij daarin naar een teken. Remus keek op dezelfde manier toe, staande op de Aventijnheuvel. Er kwam eerst een teken voor Remus, te weten zes gieren. Maar zodra het teken was verkondigd, kwam er een andere teken voor Romulus, zelfs twaalf gieren. Toen riepen degenen die Remus begunstigten, dat de goden hem tot koning hadden gekozen, omdat hij de vogels voor het eerst had gezien. Maar zij die Romulus begunstigten, antwoordden dat hij de voorkeur had omdat hij meer gieren had gezien. Deze ruzie werd zo erg dat ze tot vechten vervielen en in het gevecht gebeurde het toevallig dat Remus werd gedood.

Maar sommigen vertellen een ander verhaal. Zij zeggen dat toen Romulus de grenzen van de stad die hij zou bouwen, had afgebakend en er een muur omheen had laten bouwen, dat Remus over de muur sprong en hem minachtte omdat hij gemeen en laag was en dat Romulus hem toen doodde, terwijl hij uitriep: "Zo zal een ieder omkomen die over mijn muren durft te springen." Weer anderen zeggen dat, hoewel hij wel om deze reden omkwam, Romulus hem niet doodde, maar een zekere Celer. Zoveel is in ieder geval zeker, namelijk dat Romulus het hele koninkrijk voor zichzelf verwierf en de stad naar zijn eigen naam vernoemde.

Hierna moesten de mannen bedenken hoe ze vrouwen konden krijgen, want er waren geen vrouwen in de plaats. Daarom zond Romulus gezanten naar de volkeren rondom, om te bidden en smeken dat zij hun dochters aan zijn volk als vrouwen zouden geven. "Steden", zei hij, "hebben een bescheiden begin, net als alle andere dingen. Niettemin zij die de goden met hun hebben en hun eigen moed hebben, zullen groot worden. Nu de

goden met ons zijn, zoals u weet, kunt u er ook zeker van zijn dat het ons niet aan moed zal ontbreken."

Maar de volken in de buurt wilden niet naar hem luisteren, omdat ze minachting hadden voor deze verzameling rovers, slaven en weglopers. Daarom zeiden ze: "Waarom opent u geen heiligdom voor vrouwen om zo geschikte echtgenotes voor uw volk te vinden?" Ook vreesden ze voor zichzelf en hun kinderen als ze in deze nieuwe stad zouden leven. Toen de gezanten dit antwoord terugbrachten, waren de Romeinen zeer verbolgen en dreigden dat ze met geweld zouden nemen wat hun burens niet uit vrije wil zouden geven. En opdat ze dit gemakkelijker zouden kunnen doen, stelde koning Romulus bepaalde dagen vast waarop hij en zijn volk een festival met spelen voor Neptunus zouden houden. Hij nodigde allen die in de omliggende steden woonden op dit feest uit.

Maar toen velen zich verzamelden en naar het schouwspel van de spelen hadden gekeken, kwamen de jonge mannen van de Romeinen op hen af en namen alle ongehuwde vrouwen mee. De koning Romulus zei vriendelijk tot hen: "De fout ligt niet bij ons, maar bij uw vaders, die trots met ons omgingen en u niet aan ons ten huwelijk wilden geven. Maar nu zult u in alle eer worden gehouden als onze vrouwen, en uw deel hebben in alles wat wij bezitten. Wees daarom niet meer boos, want u zult bij ons zo veel betere echtgenoten vinden dan elders. Wij zullen niet alleen goede echtgenoten zijn maar wij zullen ook goed zijn voor jullie ouders en jullie geboorteland."

Hierna kwamen koning Tatiüs en de Sabijnen met een groot leger naar Rome. Allereerst hebben ze op deze manier de citadel door verraad gekregen. Een zekere Tarpeius was gouverneur van de citadel en hij had een dochter genaamd Tarpeia. Zij ging buiten de muren om water te halen voor een offer, en nam geld van de koning aan om soldaten in de citadel te ontvangen. Maar toen ze waren ontvangen, wierpen de mannen hun schilden op haar en doodden haar met hun gewicht. Dit deden ze ofwel opdat men dacht dat ze de plaats met geweld hadden ingenomen, ofwel dat ze het goed vonden dat er geen geloof werd behouden bij verraders. Sommigen vertellen ook dit verhaal, namelijk dat de Sabijnen grote gouden armbanden aan hun linkerarm droegen en aan hun linkerhand mooie ringen met edelstenen erin, en dat toen het meisje met hen een verbond sloot zij als beloning zou krijgen wat zij droegen aan hun linkerhand en dat zij toen hun schilden op haar wierpen. Anderen zeggen dat ze om hun schilden vroeg, met de bedoeling ze te verraden, en dat ze om deze reden werd gedood.

Zo namen de Sabijnen bezit van de citadel. De volgende dag stelde koning Romulus de slagorde op, op de vlakte die tussen de heuvel van het Capitool en de heuvel van de Palatijn lag. En eerst wilden de Romeinen de citadel heel graag heroveren, met Hostilius als hun leider. Maar toen deze man, vechtend in de voorhoede van de strijd, werd gedood, vluchtten de Romeinen voor de Sabijnen, zelfs tot aan de poort van de Palatijn. Toen hief koning Romulus (want hij was zelf ook weggevoerd door de menigte) zijn zwaard en zijn speer naar de hemel en riep luid: "O Jupiter, hier in de Palatijn liet U mij voor het eerst, door de tekenen die U mij zond, de fundamenten van mijn stad leggen. En zie nu, de Sabijnen hebben de citadel ingenomen, en zijn de vallei overgestoken en zijn zelfs hierheen gekomen. Maar als U tot nu toe hebt geleden, verdedig dan op zijn minst deze plek tegen hen, en houd deze schandelijke vlucht van mijn volk tegen. Dan zal ik op deze plaats een tempel voor u bouwen, die generaties lang een herinnering kan zijn aan hoe u deze stad vandaag hebt gered."

En toen hij dat had gezegd, riep hij, alsof hij wist dat het gebed was verhoord: "Julie mannen van Rome, Jupiter verzoekt u om op deze plaats standvastig te blijven en de strijd te hernieuwen." En toen de mannen van Rome deze woorden hoorden, was het alsof een stem uit de hemel tot hen had gesproken, en ze stonden standvastig klaar. De koning zelf ging naar voren en ging tussen de voorste mannen staan.

Nu was de leider van de Sabijnen ene Curtius. Deze man riep tot zijn kameraden: "Kijk, we hebben deze mannen overwonnen, valse legers en zwakke vijanden die ze zijn! Nu weten ze zeker dat het één ding is om meisjes te ontvoeren en iets anders om met mannen te vechten." Maar terwijl hij zo opschepte, stormden koning Romulus en een groep jongeren op hem af. Nu vocht Curtius te paard, en toen hij werd aangevallen, vluchtte hij en stortte zich in een poel die tussen de Palatijnse heuvel en het Capitool lag.

Zo ontsnapte hij ternauwernood aan de dood en het meer werd daarna de "Curtius-poel" genoemd. En nu begonnen de Sabijnen plaats te maken voor de Romeinen, toen plotseling de vrouwen voor wie ze vochten, met loshangend haar en gescheurde kleding, tussen hen in renden terwijl ze riepen: "Vergiet elkaars bloed niet, dat zijn schoonvaders en schoonzonen van elkaar. Maar als u deze band verbreekt, dood ons dan ook, wij die de oorzaak van deze problemen zijn. Het zou beslist beter voor ons zijn om te sterven dan te leven als we beroofd worden van onze vaders of van onze echtgenoten." Met deze woorden beroerden ze de harten van zowel de leiders als van het volk, zodat er plotseling een grote stilte viel.

Daarna kwamen de leiders naar voren om een verbond te sluiten. De zaken werden zo geregeld dat er niet alleen vrede was, maar ook één staat daar waar er twee waren geweest. Want de Sabijnen kwamen naar Rome en woonden daar en koning Romulus en koning Tadius regeerden samen. Alleen, na een tijdje, doodden mannen van Lavinium koning Tadius terwijl hij aan het offeren was aan de goden in Lavinium. Daarna was alleen Romulus koning, net als voorheen.

Toen hij zevenendertig jaar had geregeerd, gebeurde er iets. Op een bepaalde dag riep hij de mensen bijeen op het veld van Mars met de bedoeling zijn leger te inspecteren. Maar terwijl hij dit deed, stak er plotseling een grote storm op met luide donderslagen en zeer dikke wolken, zodat de koning verborgen was voor de ogen van het hele volk. En hij werd daarna ook nooit meer op aarde terug gezien.

Dus nu was het nodig dat er een andere koning werd gekozen. Niemand stond in die dagen meer bekend om zijn rechtschapenheid en vroomheid dan een zekere Numa Pompilius die in Cures in het land van de Sabijnen woonde. Nu leek het de senaat aanvankelijk dat de Sabijnen te machtig zouden zijn als de koning uit hun midden zou worden gekozen, maar omdat ze het niet eens konden worden over een andere man, besloten ze uiteindelijk met eenstemmigheid dat het koninkrijk aan Numa zou worden aangeboden.

Numa was bereid het te ontvangen als de goden maar toestemden. En dus werd er toestemming van de goden gevraagd. Door de Priester naar de citadel geleid, ging hij op een steen zitten met zijn gezicht naar het zuiden gericht. Aan zijn linkerhand zat de Priester met zijn hoofd bedekt en in zijn hand een staf zonder knop. Toen keek hij naar de stad en het land eromheen, bad tot de goden en markeerde het gebied van de hemel van zonsopgang tot zonsondergang; de delen naar het zuiden noemde hij rechts; en de delen naar het noorden noemde hij links en hij zette een grens voor zover zijn oog reikte.

Hierna nam hij zijn staf in zijn linkerhand en legde zijn rechterhand op het hoofd van Numa, biddend met deze woorden: "Vader Jupiter, als het uw wil is dat deze Numa Pompilius, wiens hoofd ik vasthoud, koning zal zijn van Rome, dan bid ik tot u om ons duidelijke tekenen van uw wil te laten zien binnen de ruimte die ik heb uitgezet." Toen de tekens waren getoond, werd Numa tot koning uitgeroepen.

Koning Numa bracht vele zaken voor zijn volk in orde. Eerst verdeelde hij het jaar in twaalf maanden, waarbij elke maand overeenkwam met de loop van de maan, en elk vierentwintigste jaar een andere maand, opdat het jaar zo zou overeenkomen met de loop van de zon. Ook stelde hij bepaalde wettelijke dagen voor zaken vast, en andere dagen waarop niets gedaan mocht worden. Hij stelde ook priesters aan, van wie het hoofd de priester van Jupiter was, en aan wie hij prachtige kleding en een ivoren stoel schonk. Twee anderen benoemde hij tot priester van Mars en van Quirinus. Hij koos ook maagden voor de dienst van Vesta, die het heilige vuur in leven moesten houden, en nog eens twaalf priesters die hij de Salii noemde, om hoeders van het heilige schild te zijn. Dit schild, zeiden de mensen, viel uit de hemel, en om het des te veiliger te bewaren en koning Numa beval dat ze elf andere schilden moesten maken die erop leken. Deze schilden moesten de Salii door de stad dragen, met gebloemde tunieken en borstplaten van koper, terwijl ze dansten en hymnen zongen.

En ook vele andere dingen met betrekking tot de aanbedding van de goden, en het lezen van tekenen, en het omgaan met wonderen en voortekenen, bracht koning Numa in orde. En opdat het volk deze wetten en gebruiken met des te meer eerbied zou beschouwen, gaf hij toe dat hij ze niet met zijn eigen verstand had bedacht, maar dat hij ze had geleerd van een zekere godin wiens naam Egeria was, die hij gewoon was te ontmoeten in een bos buiten de stad.

Koning Numa stierf, na drieënveertig jaar geregeerd hebben; en het volk koos daarna in zijn plaats ene Tullus Hostilius tot koning.